

Saeimas parlamentārās izmeklēšanas komisijas

par Latvijas valsts rīcību, izvērtējot 2013.gada 21. novembrī Zolitūdē notikušās traģēdijas cēloņus, un turpmākajām darbībām, kas veiktas normatīvo aktu un valsts pārvaldes un pašvaldību darbības sakārtošanā, lai nepieļautu līdzīgu traģēdiju atkārtošanos, kā arī par darbībām minētās traģēdijas seku novēršanā sēdes

PROTOKOLS

2014.gada 1.decembrī

Rīgā, Saeimas ēkā Jēkaba ielā 16, 408.telpā

Sēde sākas plkst. 10.00.

Sēdi vada komisijas priekšsēdētājs Ringolds Balodis.

Protokolē Saeimas Stenogrammu nodaļas vecākā redaktore Marika Saturiņa.

Piedalās:

komisijas priekšsēdētāja biedre Regīna Ločmele-Luņova;

komisijas sekretārs Ints Dālderis;

komisijas locekļi:

Arturs Kaimiņš,

Kārlis Krēsliņš,

Aleksejs Loskutovs,

Inguna Rībena,

Inguna Sudraba,

Mārtiņš Šics,

Zenta Tretjaka,

Juris Vectirāns;

Latvijas Republikas Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta virsprokurors Arvīds Kalniņš,

Saeimas darbinieki, plašsaziņas līdzekļu pārstāvji.

Darba kārtība

1. Latvijas Republikas Prokuratūrai vēstules projekta izskatīšana, kurā tiek lūgts nozīmēt pārstāvi turpmākajām komisijas sēdēm.
2. Parlamentārās izmeklēšanas komisijas turpmākais darbības plāns.
3. Par iesniegumiem deleģēt pārstāvjus Parlamentārās komisijas darbā.
4. Parlamentārās izmeklēšanas komisijas darba organizācija.
5. Dažādi.

R.Balodis atklāj sēdi, norāda, ka tās darba kārtība ir katram komisijas loceklim priekšā uz galda, informē, ka ir sagatavots Ģenerālprokuratūrai adresētās vēstules projekts. Informē, ka telefonsarunā ir vienojies ar ģenerālprokuroru Ē.Kalnmeieru par kompetenta prokurora nozīmēšanu komisijas darbam. Prokuratūra apzinoties komisijas nozīmīgumu, negaidot oficiālu uzaicinājumu jau uz sēdi ir atsūtījusi savu pārstāvi. Iepazīstina ar prokuroru A.Kalniņu un jautā, vai prokurors varētu komisijas sēdēs pateikt arī ko tādu, kas plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem pagaidām nebūtu atklājams, un lūdz raksturot līdzšinējo izmeklēšanas gaitu.

A.Kalniņš paskaidro, ka konkrētas kriminālprocesa detaļas nevar tikt atklātas, bet runa varētu būt vispārīgos vilcienos par problēmām, un atbild uz deputātu jautājumiem par līdzšinējo izmeklēšanas procesu un tā pašreizējo stadiju, par veiktajām ekspertīzēm, par Darba inspekcijas iesaisti, kompetenci un atzinumu, par būvniecības normatīvā regulējuma trūkumiem, par VUGD veikto glābšanas darbu kvalitāti, attiecībā uz VUGD uzsverot, ka process ir uzsākts par būvniecības normatīvu ievērošanu un glābēju darbā nekādas atkāpes nav konstatētas.

Tiek apspriests Ģenerālprokuratūrai adresētās vēstules projekts, komisijas locekļi izsaka savus priekšlikumus un pēc spraigām diskusijām vienojas par galīgo redakciju.

R.Balodis aicina vienoties par komisijas sēžu laiku, ierosina nākamo sēdi rīkot 15.decembrī plkst. 10.00 un turpmāk pulcēties pēc iespējas, katru pirmdienu tādā pašā laikā.

R.Ločmele-Luņova atbalsta šo priekšlikumu, izvirzot nosacījumu, ka jau nākamajā sēdē tiks uzklautas konkrētas personas sakarā ar to, ka 1.oktobrī stājās spēkā Būvniecības likums, bet joprojām nav publicēti visi ar to saistītie normatīvie akti, Ekonomikas ministrijas Būvniecības valsts kontroles biroja kapacitāte nav pietiekama, pašlaik Zolitūdē tiek būvēts jauns veikals „Rimi” un ir svarīgi noskaidrot, kā tiks nodrošināta šā būvobjekta uzraudzība un vispār civiliedzīvotāju drošība.

A.Loskutovs iebilst, ka atsevišķi projekti neietilpst komisijas kompetencē un sakarā ar tiem ikviens deputāts var nosūtīt pieprasījuma vēstuli jebkurai institūcijai.

R.Ločmele-Luņova atgādina komisijas nosaukumu un norāda, ka viņas izvirzītais jautājums atbilst komisijas virsmērķim, īpaši stadijā, kad atbildība par būvniecības uzraudzību pāriet no pašvaldībām uz valsts pārvaldi.

I.Sudraba ierosina identificēt komisijas izskatāmo jautājumu blokus un piedāvā šādu sadalījumu:

- 1) būvniecības likumdošanas akti;
- 2) par būvniecības uzraudzību un kontroli atbildīgās institūcijas;
- 3) ārkārtas un krīzes situāciju vadība;
- 4) iedzīvotāju sociālā nodrošināšanas jautājumi.

R.Ločmele-Luņova vēlreiz pievērš uzmanību tādiem neatliekamiem jautājumiem kā Būvniecības valsts kontroles biroja darbība, iedzīvotāju neevakuēšana pēc trauksmes signāla, nepietiekamais VUGD aprīkojums, iesaka uzaicināt uz komisijas sēdi personas, kas varētu sniegt attiecīgus paskaidrojumus, un pēc tam strādāt tālāk strukturāli.

M.Šics atbalsta iepriekšējo runātāju, atgādina divas Jūrmalā notikušas avārijas, „amorālās” instrukcijas, kas pieļāvušas neevakuāciju un pagaidām nav pietiekami izanalizētas, kā arī joprojām neatrisināto jautājumu par sabiedrības informēšanu katastrofu gadījumos un norāda, ka vajadzētu ņemt vērā citu pasaules valstu pieredzi.

Izraisās diskusija par komisijas darbības plānu, tā sasaisti ar 2015.gada valsts budžetu, institūcijām, kuru pārstāvji būtu aicināmi uz komisijas sēdēm, iespējām rīkot izbraukuma sēdes un slēgtas sēdes, komisijas darbības virzieniem un prioritātēm.

I.Rībena aicina komisijas izskatāmo jautājumu lokā iekļaut vēl vienu lielu bloku, proti, morālo bloku, norāda, ka valsts, parlaments un visa Rietumu civilizācija pārdzīvo visaptverošu un ieilgušu morālo krīzi, kuru raksturo „totāla alkātība un bezatbildība”, ka ātra, lēta un kvalitatīva būvniecība nav iespējama un ka cīņa ar sekām ir tikai detaļas. Atzīst, ka lai gan pati rosina, tomēr neredz kā komisija, varēs radikāli mainīt civilizācijas virzienu.

R.Ločmele-Luņova pateicas iepriekšējai runātājai par šo būtisko ierosinājumu un to papildina, aicinot pievērsties arī valsts komunikācijai ar iedzīvotājiem, kas nav kvalitatīva un netiek balstīta uz morāles principiem.

A.Kaimiņš uzsver šajā sēdē bieži izskanējušo vārdu „sekas” un komisijas mērķi – noskaidrot apstākļus, kas līdz tām noveduši, un mudina jau laikus sagatavot V.Dombrovskim un N.Ušakovam nosūtāmās vēstules.

R.Balodis norāda, ka konkrētām amatpersonām uzdodamie jautājumi jāizstrādā atbilstoši sistematizētajiem blokiem, ņemot vērā, ka tie nav atsevišķi, bet ir cieši savstarpēji saistīti. Piekrīt, ka minētās personas ir aicināmas uz izmeklēšanas komisijas sēdēm, taču tie jātaujā pēc būtības nevis vispārīgi.

I.Sudraba atzīmē, ka morāles jautājumi cauraudīs jebkuru izskatāmo tematu, piemēram, Būvniecības likuma vēsturi.

Komisijas locekļi vienojas, ka darbs ir jāsāk ar Būvniecības likuma un attiecīgo normatīvo aktu izpēti, īpaši noskaidrojot pamatojumu, ar kādu būvuzraudzības funkcija tika pārceļta no valsts uz pašvaldībām un atpakaļ, un ka ir jā sagatavo vēstule, ar kuru uz nākamo sēdi tiks uzaicināti Ekonomikas ministrijas Būvniecības valsts kontroles biroja pārstāvji. Piekrīt, ka jāievēro secīga kārtība Parlamentārās komisijas darbā un pēc būvniecības likumdošanas varētu sākt uzklaut būvuzraudzību kontrolējošās institūcijas, bet vēlāk arī analizēt Latvijā krīzes un ārkārtas situāciju. tu

R.Balodis izvirza jautājumu par komisijas darbam sabiedriskā kārtā piesaistāmajiem ekspertiem un dara zināmu, ka Latvijas Universitātes Juridiskā

fakultāte piedāvā par konsultantiem šādas personas: Jānis Rozenfelds, Kalvis Torgāns, Jānis Lazdiņš, Anita Rodiņa. Tāpat no Krimināllietu advokātu biedrības ir deleģēts Aldis Alliks. Viņš paskaidro, ka neviens no minētajiem nav iesaistīts tieslietas, kas saistās ar Zolitūtes traģēdiju. Visi ir savas nozares plaši zināmi profesionāļi.

A.Kaimiņš jautā, vai nevarētu piesaistīt arī kādu no tiem, kuri jau veselu gadu kā advokāti pārstāv Zolitūdes traģēdijā cietušo intereses.

Izraisās diskusija par to, vai atsevišķi pieaicinātie aizstāvji tādā gadījumā negūs kādas priekšrocības, un **A.Kalniņš** brīdina par iespējamiem interešu konfliktiem. Vienojas, ka lietā iesaistītos pušu pārstāvjus komisijas darbā neiesaistīs.

R.Balodis vērš uzmanību uz Parlamentārās izmeklēšanas komisiju likuma 13.panta otro daļu, uz kuras pamata formālu iemeslu dēļ savu darbu neizdarīja līdz galam Parlamentārās izmeklēšanas komisija par Latvijas Krājbankas uzraudzības nodrošināšanas, darbības apturēšanas un maksātnespējas procesa ietekmi uz Latvijas Republikas finanšu sistēmu, un pasludina sēdi par slēgtu (plkst. 11.35).

Komisijas locekļi vienojas, ka nākamā sēde notiks 15.decembrī plkst.10.00 Uz to ir uzaicināms Ģenerālprokurors un Ekonomikas ministrijas pārstāvji. Līdz nākamai sēdei visiem komisijas locekļiem ir jāpārdomā tās personas, kas varētu Parlamentārajā izmeklēšanas komisijā līdzdarboties sabiedriskā kārtā. Pamatā vienojoties par četriem pamatvirzieniem, kas varētu būt komisijas darbības pamatā (būvniecības likumdošanas akti, būvniecības uzraudzību atbildīgās institūcijas, ārkārtas un krīzes situāciju vadība, cietušo sociālās nodrošināšanas jautājumi) komisija nolēma, ka 15.decembrī tiks lemts par komisijas darbības virzienu detalizāciju.

Komisijas priekšsēdētājs R.Balodis

Komisijas sekretārs I.Dālderis

